

Kirjaprojekti lapsiryhmälle

- Valitse lasten kiinnostuksen kohteisiin tai johonkin yhteiseen teemaan liittyvä kirja.
- Kirjan teemat:
- Kirjaa tavoitteet ryhmän pedagogiselle toiminnalle (esim.):
 - ✓ Syventyä ja eläytyä tarinaan lasten kanssa
 - ✓ Tuoda näkyviin lasten näkökulmia kirjasta
 - ✓ Vahvistaa ryhmän yhteistä lukukokemusta
 - ✓ Vahvistaa lasten tunteita (tunnistaminen, nimeäminen, säätely)
 - ✓ Kehittää lasten kuuntelun ja keskittymisen taitoja
 - ✓ Ohjata lapsia havainnoimaan ja tutkimaan kirjan kuvia
 - ✓ Lisätä sanavarastoa ja kerronnan taitoja
 - ✓ Lukemisprosessin rikastuttaminen toiminnallisten ja taidelähtöisten menetelmien avulla
- Tukimateriaali, jota aiot käyttää (esim.):
 - ✓ Vantaan sanataidekoulu ja lastenkulttuurikeskus: Lastenkirja raollaan – Avaa ovet sadulle
 - ✓ Kuoppamäki, A., Myllynen, M. & Snellman, M.: Taidepolkuja ympäristöempatiaan – Opas monitaiteiseen työskentelyyn. Opinkirjo.

1. Valmistautuminen

Ennen kirjan lukemista:

- ✓ Tee alustava suunnitelma tiimin kanssa kirjan käsittelyä ja aikataulua varten > kirjan lukeminen kannattaa jakaa osiin > Miten lukeminen sijoittuu päivän muuhun toimintaan?
- ✓ Lainaa kirja hyvissä ajoin ja lue se itse ennen lapsille lukemista > (Minkälainen tarina? Soveltuuko ryhmälleni? Miten huomioin lapset, joilla on muu äidinkieli kuin suomi? jne.)
- ✓ Taidelähtöisten menetelmien, välineiden ja osaamisen kartoitus tiimin kanssa > valinnat
- ✓ Lasten osallisuuden ja toiminnallisuuden lisäämiseen käytettävät menetelmät > pienryhmäjako
- ✓ Lasten varhaiskasvatussuunnitelmista/esiopetussuunnitelmista nousevat tavoitteet > ryhmän pedagoginen suunnitelma > Lukuympyrä
- ✓ Kirjan keskeinen sanasto, tarvittava kuvatuki
- ✓ Dokumentointi portfolioon > vastuunjako tiimin kanssa, valitut menetelmät, kirjabrojektin näkyväksi tekeminen vanhemmille
- ✓ Ryhmän oman lukupaikan rakentaminen/muokkaaminen lasten kanssa > lukemisesta toistuva, kiireetön ja vuorovaikutteinen hetki
- ✓ Miten luetut kirjat näkyvät ryhmätiloissa/vanhemmille? > Kansien kopioimisen sijaan (tekijänoikeus) kannattaa miettiä muita tapoja > kirjaesittelyhylly/pöytä, virtuaalihilly (lasten ottamat kuvat esim. iPadilla)

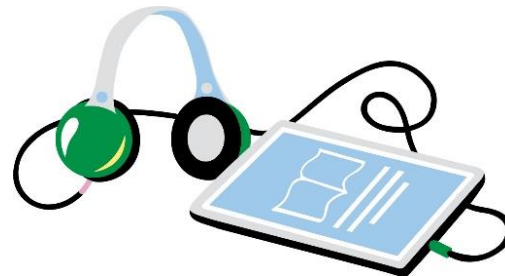
2. Aloitus

- Lämmittely ja virittäytyminen:
 - ✓ Esittele lapsille yhteinen lukukaveri (pehmolelu, eläinhahmo tms.), joka kuuntelee mielellään kirjoja ja haluaa uusia ystäviä. Lukukaveri kiertää jokaisen lapsen luona tervehtimässä ja sille on oma kuuntelupaikka.
 - ✓ Tee lasten kanssa jokin pieni keskittymisharjoitus > esim. kuvittele kädellesi höyhen (tai oikea höyhen), jonka puhallat ilmaan ensin hiljaa, sitten vähän kovempaa ja vielä vähän kovempaa.
- Kirjan etu- ja takakansi:
- Tutkikaa yhdessä lasten kanssa kirjan kansikuvaa:
 - ✓ Mitä näet kuvassa?
 - ✓ Mistä tämä kirja voisi kertoa kuvan perusteella? Osaatko päätellä?
 - ✓ Mikä kirjan nimi on? Mitä kirjaimia näet? Mitä kirjan nimi tarkoittaa?
- Tutkikaa samalla tavalla kirjan takakantta. Kerro sen jälkeen lapsille lyhyesti, mistä kirja kertoo ja nimeä päähenkilöt. (Nimet voi myös kirjoittaa taululle/paperille lasten nähtäville)
- Kerro ja keskustele lasten kanssa yleisesti siitä, että kirjan on aina kirjoittanut ja kuvittanut joku/jotkut.
- Kannattaa pysähtyä lasten kommenttien ja kysymysten äärelle.
- Huomioi etukäteen tiimin työnjako > kirjan esittely ja keskustelu > keskustelun dokumentointi

3. Sisäkansi ja nimiaukeama

- Oheismateriaaliesimerkki: huiveja/muuta kirjan teemaan sopivaa rekvisiittaa, aukeamaan sopiva musiikki, laulu tai äänimaisema (esim. Papunetin äänipankki), tunnekuvia
- Sisäkansi (useissa kirjoissa myös sisäkannessa on merkityksellinen kuvitus)
 - ✓ Mitä näet?
 - ✓ Jaa huivit tms. lapsille keskustelun jälkeen > musiikki/laulu ja vapaa liikkuminen tilassa > harjoitellaan esim. erilaisia tapoja liikkua, tervehtiä kaveria yms.
- Seuraava aukeama (kirjan nimi, kirjoittaja, mahdollinen omistuskirjoitus)
 - ✓ Mitä omistuskirjoitus voisi tarkoittaa?
 - ✓ Mitä tarkoittaa...? Miltä silloin tuntuu? Mitä kirjassa tapahtuu? (Kerro, näytä kuvasta, näytä ilme jne.)
 - ✓ Kirjan nimilehti: Mitä näet? Kuka kuvassa on? Mitä hän tekee?
- Havainnointi ja dokumentointi: kuka vastaa lasten reaktioiden ja kommenttien kirjaamisesta ja kuvaamisesta? Milloin pysähdytään tutkimaan ja arvioimaan kirjaprojektin kulkua?

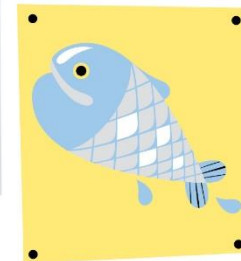
4. Tarinan kaksi ensimmäistä aukeamaa

- Aloita palaamalla siihen, mikä on kirjan nimi ja mitä olette kirjasta aiemmin puhuneet yhdessä. Käytä musiikkia ja leikillisyyttä virittelyyn.
- Näytä lapsille aukeamaa ja pyydä kertomaan, mitä he näkevät. Esitä tarkentavia kysymyksiä:
 - ✓ Kuka kuvassa on? Mikä vuodenaika? Mitä värejä? Mitä X tekee? Miksi?
 - ✓ Aloita kirjan lukeminen
- Etene samaan tapaan seuraavalla aukeamalla. Oheismateriaalina kirjan teemaan sopiva esine.
 - ✓ Mitä näet kuvassa? Mitä hassua siinä on? Mikä vuorokaudenaika? jne.
 - ✓ Lue tekstiä eteenpäin.
 - ✓ Pysähdy ja palaa luettuun. Mitä tapahtui? Keitä tässä tarinassa on?
- Välitehtävä: piirrä/maalaa kirjan hahmo/mieleenpainuva kohta/tunne > kirjaa lapsen kertomus > laittakaa työt esille > ohjaa lapsia esittelemään piirros/maalaus vanhemmille.

5. Tarina jatkuu

- Palaa lyhyesti kirjan tapahtumiin ja hahmoihin. Kirjan tunnelmaan virittäytymisenä mukana on lukukaveri ja jokin hahmo tai esine kirjasta. Muistellaan, mitä kirjan tarinassa viimeksi tapahtui?
- Katsotaan yhdessä edellisellä kerralla luettuja kuvia:
 - ✓ Mitä tässä tapahtuikaan? Keitäs nämä ovat? Mitä muuta näet? (nimeäminen)
- Jatka kirjan lukemista.
- Tutkitaan seuraavan aukeaman kuvaa ja kuunnellaan tarinaan sopivaa ääntä:
 - ✓ Missä X on? Kuka muu on kuvassa? Mitä muuta näet? Miltä kuvassa näyttää?
 - ✓ Kuuntele lapsia ja anna aikaa keskustelulle
- Lue kirjaa eteenpäin.
- Katsotaan yhdessä seuraavan sivun kuvasarjaa > lapset saavat kertoa, mitä kuvissa tapahtuu. Lue sen jälkeen teksti.
- Lisää toiminnallisuutta ja pyydä lapsia esittämään esim. pantomiimina luettu kohtaus, äänimaisemana tunnetila jne.

6. Tarina jatkuu ja toiminnallisuus kulkee mukana

- Lue kirjaa eteenpäin samalla tavalla aukeama kerrallaan. Pysähdy kohtiin, josta lapset kiinnostuvat.
- Kuvasarjoja ja yksityiskohtia voi rajata esim. paperin avulla > katseen kohdistaminen ja keskittyminen helpompaa
- Voisiko kirjaa lukea pihalla, metsäretkellä?
- Tehtäväidea: kolmen ruudun sarjakuva kirjan tapahtumista tai jostain itse keksitystä piirtämällä tai esittämällä muille (otetaan kuvat > jatkotyöideoita animaatioksi (StopMotion))
- Tehtäväidea: rakennetaan kirjan tapahtumista draamaleikki, johon suunnitellaan lavasteita ja rooliasuja.
- Tehtäväidea: luodaan johonkin kirjan kohtaan äänimaisema, joka tallennetaan.
- Lue kirjaa uudelleen. Koostakaa prosessin aikana kerätyistä dokumenteista lasten kanssa kuvaus portfolioon.

